

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakértői véleménye

A szakvélemény címe: Turisztikai honlap szerzői jogi védelme

Ügyszám: SzJSzT-02/16

A bíróság kérdései:

I. A Kft. sértett szerzői jogai tekintetében

- 1) állapítsa meg a szakértő, hogy a Kft. sértett honlap 1. adatbázisa szerzői jogi vagy kapcsolódó jogi védelem alatt áll-e,**
- 2) amennyiben gyűjteményes műnek minősül, megállapítható-e, hogy a szerzői jogi védelem jogosultja a Kft. sértett, illetve**
- 3) amennyiben gyűjteményes műnek minősül, a szerzői jogi védelem kiterjed-e az egyes utazási célpontok elnevezéseire/leírásaira, vagy tartalmi elemként nem élveznek külön szerzői jogi védelmet (Szjt. 7. § (3) bekezdése).**

II. Az előbbi I. 1-3. kérdések igenlő szakértői válaszai esetén:

- 1) Amennyiben gyűjteményes műként szerzői jogi védelem alatt áll a honlap 1. adatbázisa, megállapítható-e az, hogy a vádlott a honlap 2. turisztikai a honlapját a sértett turisztikai honlapja adatbázisának jogosulatlan felhasználásával, annak szolgai másolása útján,**
- 2) vagy valamely azonosítható része – a feljelentés szerinti egyes utazási célpontjainak az elnevezései/leírásai – felhasználásával/jogsértő adatátvételével hozta létre.**
- 3) A sértett gyűjteményes művének jogosulatlan felhasználása körében a vádlott cselekménye alkalmas volt-e az Szjt. 17. § a) pontja szerinti többszörözés, d) pontja szerinti nyilvánossághoz közvetítés, illetve f) pontja szerinti átdolgozás megállapítására.**
- 4) Megállapítható-e a vádlott tevékenységével kapcsolatban a szabad felhasználás esetköre, vagy annak túllépése.**
- 5) Az ügyben szereplő vagyoni hátrány mértéke reálisnak, vagy eltúlzottnak tekinthető, fejtse ki ezzel kapcsolatos álláspontját.**
- 6) A szakértő egyéb észrevételei.**

A védő kérdései:

- 1) Gyűjteményes műnek minősül a sértetti adatbázis?**
- 2) Amennyiben igen, gyűjteményes műnek minősül az adatbázis egy része, amely kizárólag turisztikai célpontok neveit tartalmazza (leírás és a többi adat nélkül)?**
- 3) Szerzői jogi védelem alá esnek olyan turisztikai célpontok nevei (leírás és egyéb adat nélkül), amelyek bárki által hozzáférhető adatbázisokból (Google Maps PI, Foursquare.com, települések honlapjai, stb...) megismerhetőek a sértetti adatbázis ismerete nélkül?**
- 4) Mindkét felhasznált API nyílt, bárki által hozzáférhető és a tulajdonosuk kifejezetten azért hozta ezeket létre, hogy forrásmegjelöléssel bárki használja:**

A bíróság kérdéseire adott válaszok

I.1) Az eljáró tanács a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 8.§ (1) bekezdése szerint „*a Szakértő Testület nevében az eljáró tanács a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt, a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást (...)*”. Az eljáró tanács mindenek előtt leszögezi, hogy az eljárás tárgyát képező adatbázisok szerzői jogi vizsgálatához szükséges honlap 2. website a vizsgálat idején fejlesztés alatt áll, az a „*honlap 2. hamarosan megújul*

Android és iOS app Szállásfoglalás közvetlenül az oldalról(vagy mobilról) okosabb kereső Nyílt forrású motor (forkold és tedd magadévá) Addig is: [fejlesztő]

2011-2015 A honlap 2. fejlesztője. Template by HTML5UP”

feliratot tartalmazza. Ebből következően az eljáró tanács a t. Bíróság által rendelkezésre bocsátott iratanyag (peranyag) alapján alakította ki szakvéleményét.

Az eljáró tanács rögzíti továbbá azt a tényt is, hogy a számára átadott dokumentumok a sértetti adatbázis egészét nem tartalmazzák, az a sértetti honlapon keresztül, mindenki számára elérhető módon állt az eljáró tanács rendelkezésére.

Az eljáró tanács rögzíti, hogy az adatbázist a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban: „Sztj.”) alapján kétféle védelem illetheti meg. Szerzői jogi védelem illeti meg a gyűjteményes műnek minősülő adatbázisokat egyrészt az Sztj. 7. §-a, valamint 61. §-ának (1) bekezdése alapján (ezen védelem 1988. november elseje – a szerzői jogról szóló 1969. évi III. törvény [régii Sztj.] végrehajtásáról szóló 9/1969. (XII. 29.) MM rendeletet módosító 18/1988 (VIII. 24.) MM rendelet hatályba lépésének napja – óta változatlan abban a tekintetben, hogy gyűjteményes műnek minősülhet az adatbázis [korábbi terminológiát használva, az adattár] is, ha annak tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jelleget mutat). A gyűjteményes mű egészére a szerzői jog a szerkesztőt illeti. (Sztj.7.§ (2) bekezdés). Kapcsolódó jogi védelem illetheti meg másrészt az adatbázis előállítóját az adatbázisok jogi védelméről szóló 9/96/EK irányelv (1996.március 11.) alapján. Az irányelvet az Sztj.-t módosító 2001. évi LXXVII. törvény 2002. január 1-től implementálta a hazai jogrendszerbe.

A módosított Sztj. 60/A. § (1)bekezdése, valamint 84/A. § (5) bekezdése alapján, az adatbázis előállítóját, ha az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt, un. sui generis védelem illeti meg.

Az eljáró tanács ezt követően megvizsgálta, hogy a sértetti adatbázis tartalmának (a) összeválogatása, (b) elrendezése, (c) szerkesztése egyéni, eredeti jellegű-e.

Az eljáró tanács megállapítja, hogy a sértetti adatbázis a Magyarországon található kirándulási célpontok adatait gyűjti és rendezi kategóriákba.

Az eljáró tanács rendelkezésére bocsátott adatok alapján megállapítható, hogy a sértett arra törekedett, hogy az ország területén fellelhető valamennyi turisztikai illetve kirándulási célpont adatait adatbázisában rögzítse. Erre utal a sértett 2014. október 14-i tanúvallomása: „*az adatbázisgyűjtés az nagyon hosszú időbe telt, tulajdonképpen évekről beszélünk. Többfajta formában történt, Tourinform-irodától, önkormányzatoktól kaptunk adatokat, ismerősök ajánlottak. A portálnak volt egyébként egy olyan funkciója is, hogyha Ön mint látogató fölkeresi a portált, akkor tud ajánlani olyan célpontot, ami még nem szerepel, tehát*

hogya nincs fönn az adatbázisban és hogya Önnek van tudomása adott területen egy célpontról, és úgy gondolja, hogy ezt érdemes másokkal is megosztani, akkor be lehetett ajánlani az adatbázisba.”

Az eljáró tanács e helyen hivatkozni kíván a Szerzői Jogi Szakértői Testület hasonló tárgyban született 23/08-as szakvéleményére, valamint a 38/06. számú szakvéleményére, amelyek szerint „az összeválogatás nem rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel, ha az valamennyi, bizonyos tulajdonsággal rendelkező elemet (művet, adatot) tartalmaz (például a valamennyi budapesti telefon előfizető adatai).” A tanács megemlíti még az Európai Unió Bírósága által a Football Dataco és társai kontra Yahoo! UK Ltd és társai ügyében hozott C-604/10. sz. ítéletét, mely szerint az „a tény, hogy az adatbázis létrehozása – függetlenül az abban található adatok létrehozásától – a megalkotója részéről jelentős munkaráfordítást és szakértelmet igényelt, nem igazolja az adatbázis szerzői jogi védelmét, ha ez a munkaráfordítás vagy szakértelem semmilyen eredetiséget nem fejez ki az említett adatok összeválogatása vagy elrendezése terén.”

A fentiekből az következik, hogy a felperesi adatbázis tartalmának összeválogatása – épp annak teljessége, illetve teljességre törekvése miatt – nem jelentett olyan szellemi tevékenységet, amely alapján az gyűjteményes műnek minősülhetne, szerkesztőjét pedig megilletnék a szerzői jogok.

Az eljáró tanács az összeválogatott adatok elrendezése, szerkesztése vonatkozásában ismételten hivatkozni kíván az SzJSzT 38/06. számú szakvéleményére, amely megállapítja, hogy „az elrendezés elsősorban akkor tekinthető egyéninek, eredetinek, ha az meghaladja a nyilvánvaló sorrendbe illeszthető tulajdonságok alapján (például kezdőbetű, súly, hossz) történő automatikus rendezést.” Az eljáró tanács megítélése szerint a sértetti adatbázis az összegyűjtött elemeket azok nyilvánvaló tulajdonságai (cím, kategória, árszint) szerint rendezte el és jelenítette meg, amely elrendezés megegyezik a hasonló tematikájú adatbázisok általánosan alkalmazott elrendezési módjával, ezért a **sértetti adatbázis a tartalom elrendezése, szerkesztése alapján sem minősül gyűjteményes műnek.**

Az eljáró tanács a fentiek mellett rögzíti, hogy még ha a sértetti adatbázis gyűjteményes műnek minősülne is, a fenti tanúvallomás és a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján **nem állapítható meg, hogy ki minősülne a gyűjteményes mű természetes személy szerkesztőjének, továbbá hogy a sértett e jogok vonatkozásában milyen felhasználási jogokat szerzett a gyűjteményes mű természetes személy szerkesztőitől.** E körülmények feltárására tehát a jogsértés megállapítása érdekében akkor is szükség lenne, ha a sértetti adatbázis gyűjteményes műnek minősülne.

A sértett adatbázis összeállítója – a fenti megállapításokból következően – szerzői jogi védelmet nem élvez, ugyanakkor vizsgálendő, hogy annak előállítóját megilleti-e az Sztj. 84/A. §. szerinti kapcsolódó jogi sui generis oltalom.

Az Sztj. 84/A. §-ának (3) bekezdése szerint a sui generis védelem akkor illeti meg az adatbázis előállítóját, ha az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt.

A tartalom megszerzése kapcsán felmerült költségek fogalmát az Európai Bíróság több ügyben is értelmezte. A British Horseracing Board kontra William Hill Organization Ltd. (C-203/02) ügyben hozott döntés szerint e költségek között nem vehetők figyelembe a

tartalmi elemek létrehozatalával kapcsolatos költségek, de ilyen költség felmerülését a jelen ügyben nem is állították. Emellett az adatbázis tartalmát alkotó elemek létrehozására felhasznált pénzeszközök nem minősülnek olyan jelentős ráfordításnak, amelyek a sui generis védelmet megalapoznák. A döntés szerint ugyanakkor az adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordításnak minősülnek „az adatbázisban meglévő elemek pontosságának ellenőrzésére felhasznált pénzeszközök (az adatbázis tartalmának ellenőrzésével kapcsolatos ráfordítás fogalma az adatbázisban meglévő információ megbízhatóságának biztosítása érdekében a keresett elemek pontosságának ellenőrzésére felhasznált pénzeszközökre terjed ki).”

Az eljáró tanács rögzíti, hogy a rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján nem állapítható meg, hogy az adatok megszerzésével, ellenőrzésével valamint feldolgozásával összefüggésben jelentkeztek-e olyan költségek, melyek jelentős ráfordítást igényeltek a sértett részéről, illetve az adatbázis mekkora része keletkezett a sértett közreműködésével, és mekkora az a rész, amelyre a sértett tanúvallomásában hivatkozott funkció alapján az oldal látogatóinak közreműködésével jött létre.

Az eljáró tanács emellett megjegyzi, hogy az adatbázisok szerkezetét, struktúráját – az esetek jelentős részében, és a tárgyalta ügyben is – nagymértékben meghatározza azok funkciója, ezért önmagában az adatbázis szerkezetének, struktúrájának átvétele nem feltétlenül jelent jogsértést.

A fentiek alapján az eljáró tanács kijelenti, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján nem állapítható meg, hogy a sértetti adatbázis sui generis védelemben részesül.

I.2) Tekintettel arra, hogy az eljáró tanács álláspontja szerint a sértetti adatbázis nem minősül gyűjteményes műnek, tehát nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács nem vizsgálta jelen kérdést.

I.3) Bár az eljáró tanács álláspontja szerint – jelen esetben – a sértetti adatbázis nem gyűjteményes mű, ezért nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Az eljáró tanács ugyanakkor megállapítja, hogy az adatbázisok szerkezetét, struktúráját – az esetek jelentős részében, és a tárgyalta ügyben is – nagymértékben meghatározza azok funkciója, ezért önmagában az adatbázis szerkezetének, struktúrájának átvétele nem jelent jogsértést.

II.1)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint a sértetti adatbázis mivel nem gyűjteményes mű, nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Ugyanakkor a rendelkezésre álló peranyag alapján (igazságügyi szakértői vélemény valamint a tanúvallomások) arra a következtetésre jutott, hogy nem állapítható meg a vádlotti szerzői jogsértés, nevezetesen, hogy a vádlotti oldal a sértetti adatbázisának szolgai másolásával jött volna létre. Az eljáró tanács ismételtén megjegyzi, hogy az adatbázisok szerkezetét, struktúráját – az esetek jelentős részében, és a tárgyalta ügyben is – nagymértékben meghatározza azok funkciója, ezért önmagában az adatbázis szerkezetének,

struktúrájának átvétele nem jelent jogsértést. Jelen esetben a Magyarországon megtalálható kirándulási célpontok – természetesen – jelentős mértékben egyeznek a két adatbázisban, továbbá az is egyértelmű, hogy a célpontokhoz kapcsolódó GPS koordináták esetében is szükséges az egyezés. A korábban hivatkozott C-203/02 ügy alapján a kimásolással és újrahasznosítással kapcsolatos fogalmat a 96/9/EK irányelv megállapítása szerint úgy kell értelmezni, mint amely magában foglalja bármilyen, az adatbázis tartalma egészének vagy jelentős részének jogellenes felhasználását és nyilvános terjesztését. Az igazságügyi szakértői véleménye alapján megállapítható, hogy a sértetti adatbázis lényegi részét képező célpont leírások esetében csak 1,12%-os egyezés található a vádlotti oldallal, és ezen esetekben sem állapítható meg, hogy a leírások honnan hova kerültek másolásra, esetleg közös forrásból származnak. Az igazságügyi szakértői véleményből az is kiderül, hogy a vádlotti adatbázisa jelentősen meghaladja a sértetti adatbázis méretét.

A fentiek alapján jelen esetben az állapítható meg, hogy **a vádlotti oldal nem a sértetti adatbázis szolgai másolásával jött létre.**

II.2)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint a sértetti adatbázis nem gyűjteményes mű, emiatt nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Mindemellett figyelembe véve a II.1.) pontban foglalt válaszunkat, az eljáró tanács azt állapította meg, hogy a vádlotti oldal nem a sértetti adatbázis jogsértő adatátvételével jött létre, illetőleg a vádlotti oldal jelentéktelen mértékben, az igazságügyi szakértői vélemény alapján mintegy 1,12%-os mértékben vette/vehette át a sértetti adatbázis adatait.

II.3)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint az adatbázis, mint gyűjteményes mű nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Ugyanakkor figyelembe véve a II.1.) pontban foglalt válaszunkat, az eljáró tanács azt állapította meg, a vádlotti oldal nem a sértetti adatbázis jogsértő adatátvételével jött létre, így nem került sor az Szjt. 17. § a), d) illetve f) pont szerint felhasználások vizsgálatára.

II.4)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint a sértetti adatbázis nem gyűjteményes mű, így nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Mindemellett figyelembe véve a II.1.) pontban foglalt válaszunkat, az eljáró tanács azt állapította meg, a vádlotti oldal nem a sértetti adatbázis jogsértő adatátvételével jött létre, így nem került sor a szabad felhasználás esetkörének vizsgálatára.

II.5)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint a per tárgyár képező sértetti adatbázis nem gyűjteményes mű, ennél fogva nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Ugyanakkor figyelembe véve a II.1.) pontban foglalt válaszunkat, az eljáró tanács azt állapította meg, a vádlotti oldal nem a sértetti adatbázis jogsértő adatátvételével jött létre, így nem került sor a vagyoni hátrány mértékének vizsgálatára.

A védő kérdéseire adott válaszok

1)

Az I.1) pontban részletesen kifejtett álláspontja alapján az eljáró tanács azt állapította meg, hogy a sértetti adatbázis nem minősül gyűjteményes műnek.

2)

Bár az eljáró tanács álláspontja szerint a tárgyi adatbázis nem gyűjteményes mű, ezért nem áll szerzői jogi jogvédelem alatt, így az eljáró tanács részleteiben nem vizsgálta jelen kérdést.

Tekintettel arra azonban, hogy az eljáró tanács álláspontja szerint a sértetti adatbázis nem minősül gyűjteményes műnek, így annak kizárólag turisztikai célpontokat tartalmazó része sem minősülhet gyűjteményes műnek.

Az eljáró tanácsi ismételten megjegyzi, hogy az adatbázisok szerkezetét, struktúráját – az esetek jelentős részében, és a tárgyalta ügyben is – nagymértékben meghatározza azok funkciója, ezért önmagában az adatbázis szerkezetének, struktúrájának átvétele nem jelent jogsértést. Jelen esetben a Magyarországon megtalálható kirándulási célpontok természetes, hogy jelentős mértékben egyeznek a két adatbázisban, mint az is egyértelmű, hogy a célpontokhoz kapcsolódó GPS koordináták esetében is szükséges az egyezés.

3)

Az eljáró tanács visszautal az I.1.) pontban kifejtett válaszára, mely szerint az adatbázisokat kétféle védelem illetheti meg, egyrészt szerzői jogi védelem ha az adatbázis tartalmának összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése egyéni, eredeti jelleget mutat, másrészt kapcsolódó jogi (ú.n. sui generis) védelem, amennyiben az adatbázis tartalmának megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényelt.

Szintén az I.1.) pontban részletesen kifejtett álláspont alapján egy turisztikai célpontok neveit tartalmazó adatbázisok esetében szükséges vizsgálni, hogy a konkrét adatbázis összeválogatása, elrendezése vagy szerkesztése mutat-e egyéni eredeti jelleget, ahhoz, hogy megállapítható legyen, hogy szerzői jogi védelem alatt áll-e, illetve a sui generis védelem esetében azt szükséges vizsgálni, hogy maga a célpontok megszerzése, ellenőrzése vagy megjelenítése jelentős ráfordítást igényel-e.

Az eljáró tanács általánosságban ismételten megjegyzi, hogy az adatbázisok szerkezetét, struktúráját – az esetek jelentős részében, és a tárgyalta ügyben is – nagymértékben meghatározza azok funkciója, ezért önmagában az adatbázis szerkezetének, struktúrájának átvétele nem feltétlenül jelent jogsértést.

4)

Az eljáró tanács a kérdés kapcsán megjegyzi: tekintettel arra, hogy a vádlotti oldal megújítás alatt áll, így nem tudta megvizsgálni az ott található adatbázist. A védői kérdésben kifejtettek alapján azonban az valószínűsíthető, hogy mivel a célpontok adatbázisát nem egy személy, hanem a felhasználók összesített tevékenysége hozza létre automatikusan, fogalmilag kizárt, hogy az adatbázis szerkesztése alapján olyan egyéni eredeti jelleget mutasson, amely megalapozná a szerzői jogi védelmet.

Budapest, 2016. május 13.

Dr. Sarkady Ildikó
a tanács elnöke

Dr. Detrekői Zsuzsa
a tanács előadó tagja

Dr. Mlinarics József
a tanács szavazó tagja